

ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΓΕΝΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ- ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ- ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ

της

ΑΝΤΙΓΟΝΗΣ ΧΑΤΖΗΑΝΤΩΝΙΟΥ

Πανεπιστήμιο Νεάπολις Πάφου

Πάφος, Κύπρος

2014

Υποβληθείσα

σε μερική εκπλήρωση των απαιτήσεων

για την απόκτηση του αυτοτελούς Μεταπτυχιακού Προγράμματος

MASTER OF ARTS στον Ελληνικό Πολιτισμό

Περίληψη

Παρακολουθώντας τις τελευταίες εξελίξεις στη διεθνή επικαιρότητα, καθώς ασχολούμουν με τη παρούσα μελέτη, διαπίστωσα πόσο αναγκαίο είναι για όλους μας να γνωρίσουμε και να διδαχθούμε για την Αθηναϊκή Δημοκρατία. Το πολίτευμα για το οποίο γίνεται λόγος στη συγκεκριμένη εργασία λειτουργούσε με πολύ διαφορετικό τρόπο απ' ότι η σύγχρονη Δημοκρατία την οποία βιώνουμε και αυτό σκοπεύω να παρουσιάσω στη συνέχεια. Για τους Αθηναίους πολίτες του 5ου και 4ου αιώνα π.χ. θα ήταν αδιανόητο να βλέπουν όλες αυτές τις βιαιότητες και να μένουν άπραγοι. Όμως από την άλλη είναι μεγάλη πλάνη να πιστέψουμε ακόμα και στο ελάχιστο, ότι μπορούμε να επαναφέρουμε τους θεσμούς και τα χαρακτηριστικά της Αθηναϊκής Δημοκρατίας στη σύγχρονη εποχή. Η έννοια της Δημοκρατίας παίρνει άλλες διαστάσεις ανάλογα με τη κάθε περίοδο και το γενικότερο πλαίσιο. Γι' αυτό ακριβώς θα ήταν παράλογο εάν για παράδειγμα απαιτούσαμε από τους πολίτες των σύγχρονων κρατών να συγκεντρώνονται σε ένα χώρο προκειμένου να λάβουν αποφάσεις για τρέχοντα ζητήματα και αυτό εξαιτίας του φόρτου εργασίας που αντιμετωπίζουν σήμερα οι άνθρωποι. Παρόλα αυτά η άμεση συμμετοχή του λαού σε αποφάσεις του κράτους, θα μπορούσε να επιτευχθεί με άλλα σύγχρονα μέσα, όπως για παράδειγμα τα κινητά τηλέφωνα και τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές.

Το θέμα αυτό μου προκάλεσε το ενδιαφέρον από τη πρώτη στιγμή, λόγω του ότι, το θεωρώ ιδιαίτερα επίκαιρο. Επιπρόσθετα είναι ένα θέμα το οποίο καλύπτει πολλούς τομείς όπως την Ιστορία, τη Φιλοσοφία, το Θέατρο, τη Πολιτική με αποτέλεσμα να κατατάσσεται σε ένα από τα πιο πολυσυζητημένα και μελετημένα κεφάλαια της Αρχαίας Ιστορίας. Τα κείμενα που μας σώζονται από τους Αρχαίους Έλληνες Φιλοσόφους αποτελούν αντικείμενο προβληματισμού ιδιαίτερα σήμερα που όλο και περισσότεροι νέοι, αλλά και μεγαλύτεροι είναι απογοητευμένοι και δυσαρεστημένοι από τους πολιτικούς και το κράτος γενικότερα. Ταυτόχρονα, μέσα από τις τραγωδίες όπως για παράδειγμα τις Ικέτιδες του Αισχύλου και την Αντιγόνη του Σοφοκλή βλέπουμε τη σημασία που είχαν οι νόμοι καθώς και η πηγή εξουσίας του λαού, που ήταν στην ουσία ο ίδιος ο λαός.

Κατά τη διαδικασία εξεύρεσης και συγκέντρωσης υλικού για τη μελέτη μου, εντόπισα πολυάριθμα έργα και πηγές που έχουν γραφτεί για το συγκεκριμένο θέμα, αφού έχει προκαλέσει κατά καιρούς το ενδιαφέρον σε αρκετούς ερευνητές, τόσο στην Ελλάδα και πολύ περισσότερο στην Ευρώπη. Αυτό το διαπίστωσα ταξινομώντας τη βιβλιογραφία ανάλογα με το αν ήταν Έλληνα ή άλλου ξένου συγγραφέα. Η βιβλιογραφία που εντόπισα μου φάνηκε ιδιαίτερα χρήσιμη και με διευκόλυνε στο να μπορέσω να σχηματίσω μια συνολική εικόνα για την Αθηναϊκή Δημοκρατία και τους θεσμούς της. Από τις πηγές που χρησιμοποίησα, ξεχώρισα τον επιστημονικό κατάλογο του Υπουργείου Πολιτισμού τον οποίο θεώρησα ιδιαίτερα πρωτότυπο και σημαντικό, για τη πορεία της έρευνάς μου. Ο κατάλογος αυτός περιλαμβάνει επιγραφές και ψηφίσματα της Αθηναϊκής βουλής καθώς και του δήμου που σήμερα βρίσκονται στο Επιγραφικό Μουσείο.

Αυτό που κυρίως επιθυμώ να αποδείξω μέσα από τη συγκεκριμένη εργασία, είναι το γεγονός ότι η Αθηναϊκή Δημοκρατία παρ' όλες τις αδυναμίες της, δεν παύει να είναι το μοναδικό πολίτευμα το οποίο απασχολεί 2.500 χρόνια μετά τη γέννησή του. Το εν λόγω πολίτευμα γεννήθηκε στην Ελλάδα και αναδύθηκε ξανά το 18ο αιώνα με τη Γαλλική Επανάσταση και τον Ευρωπαϊκό Διαφωτισμό που έφεραν ξανά στην επιφάνεια τις θεμελιώδεις αξίες του Δημοκρατικού πολιτεύματος και αυτές δεν είναι άλλες από την Ελευθερία, την Ισονομία και την Ισότητα.